

Místo teologie v BJB

~~ Jáchym Gondáš ~~

Již několik desetiletí můžeme pozorovat, že výrazným specifikem BJB se stala jakási programová nedůvěra až nechuť k „teologii“. Vzhledem k tomu, že takový postoj velkou měrou ovlivňuje podobu našich bohoslužeb, náš přístup k Písmu, a samozřejmě také náš všední život, bylo by dobré, kdybychom se blíže podívali, co je vlastně důvodem této nedůvěry. Odkud pramení a k čemu nás přivádí?

První otázka se musí zaměřit na pojem „teologie“. Co máme vlastně tímto slovem na mysli? Pokud se přidržíme toho, že teologie je promýšlením vlastní víry, jejích zdrojů (tedy Písma svatého), konkrétní podoby a důsledků, pak se, jak věřím, shodneme na tom, že se teologie vzdát nemůžeme. To bychom jednoduše museli přestat přemýšlet.

K takto široce pojaté teologii ovšem ta zmíněná nedůvěra jistě nemíří. Mnohem pravděpodobněji se kritika zaměřuje na teologii akademickou, tu, která je vyučována a pěstována na univerzitách. Můžeme slyšet výtky, že je příliš intelektuální, málo zbožná, či dokonce, že často vede až ke ztrátě víry.

Proti takto negativně pojaté teologii je postaveno tzv. biblické studium, které se odehrává většinou formou semináře. Součástí tohoto studia pak bývá i „duchovní vedení“.

Na základě osobní zkušenosti se domnívám, že toto rozdělení je značně skreslující a neodpovídá realitě. Vytváří obraz, ve kterém se universitní studium vykresluje jako povýtce religionistické, které nevychází z víry, ale je na víře nezávislé. Již pouhé letmé seznámení s provozem teologických škol nám může ukázat, že je to nesmysl. Universitní teologie (jako ostatně jakákoli teologie) víru předpokládá a stejně tak předpokládá i velmi konkrétní zakotvení v životě církve, ve společenství určitého sboru a duchovní tradice.

Jistě, teologické studium může člověka o mnohé připravit. O nejrůznější přežvýkané závěry, předběžné jistoty a iluze. Také o hloupou a pyšnou výlučnost, se kterou máme tendenci se uzavírat do úzkých mantinelů sborových tradic a zvyklostí. Hlubší teologická práce je riskantní v tom, že nás dokáže vyvézt z konceptu, zbořit naše dosavadní stavby a konstrukce.

V tom ostatně nezapře svou pevnou vazbu na Boží slovo. To také člověku mnoho iluzí odebrává, aby uprostranilo zjevené pravdě – Pánu Ježíši Kristu. Proto je také teologie velmi nepohodlná pro církev, která touží po nekonfliktním chodu, po neměnném řádu a jistotách. Nic takového teologie nezaručuje. Je nástrojem permanentní reformace, stálého pohybu, kladení nových a znervózňujících otázek. Tedy všeho, co je pro zabydlenou a sebejistou církev nebezpečím.

Myslím, že je před námi období, ve kterém si budeme muset pokládat otázku, kterým směrem se chceme vydat. Jaká podoba církve je pro nás lákavá a přijatelná. Rozhovor o akademické teologii bude nutnou součástí tohoto hledání.

Rád bych na závěr připojil, zejména jako východisko pro možný rozhovor, alespoň několik důvodů, pro které bychom se teologie neměli vzdávat:

1) Biblická teologie – poctivé a soustavné studium Písma svatého v originálních jazycích, je nejlepší obranou biblické zvěsti i posluchačů proti kazatelské svévoli, pohodlnosti a subjektivismu. Tuto práci s Písmem rozhodně nemůže nahradit povrchní biblicismus. Tady leží těžiště naší odpovědnosti k

Božímu slovu a jeho zvěstování.

2) Hlubší studium dějin církve je účinnou pojistkou proti výprodeji vlastní tradice a identity, proti podléhání módním trendům a opakování starých chyb. Dědictví radikální reformace je doposud živé a obohacující. Historická teologie je nástrojem k jeho zkoumání a udržování. Historia magistra vitae.

3) Zapojení intelektu do služeb Bohu je zřejmou součástí sebeobětování se Pánu Ježíši Kristu. Tam, kde Bohu tuto oběť odpíráme, měli bychom více číst příběh o Ananiášovi a Sipoře (Sk 5,1-11). Teologická práce, stejně jako společné modlitby a zpěv, je nástrojem k oslavě Hospodina.

Také v našich sborech mu tento dar hojně přinášíme.

Článek byl prvně publikován na podzim roku 2006 na [původních stránkách](#) Baptistického sboru Na Topolce a následně přebrán weby [notabene](#) a www.baptismus.estranky.cz.
